

Sygn. akt II Ca 868/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Czerwińska
Sędziowie:	SO Marzenna Ernest SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Anita Czyż

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 stycznia 2018 roku w S.

sprawy z powództwa **Z. P.**

przeciwko (...) **Organizacji (...) w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 21 marca 2017 roku, sygn. akt III C 374/16

1. **oddala apelację;**

2. **odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania apelacyjnego.**

SSO Marzenna Ernest SSO Małgorzata Czerwińska SSO Zbigniew Ciechanowicz

Uzasadnienie wyroku z dnia 4 stycznia 2018 r.:

Powód Z. P. wniósł o zasądzenie od (...) Organizacji (...) w S. kwoty 59 087 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia 27 sierpnia 2015 roku tytułem odszkodowania za skutki niedopełnienia powinności w postaci wskazania pracodawcy powoda pracowników podlegających szczególnej ochronie trwałości stosunku pracy w oparciu o przepisy ustawy o związkach zawodowych, do których i on należał. Szkoda to wynagrodzenie za pracę za czas pozostawiania powoda bez pracy od dnia 1 września 2013 roku do dnia 19 grudnia 2014 roku.

Pozwana (...) Organizacja (...) w S. wniosła o oddalenie powództwa wskazując m.in., że dopełniła obowiązku wynikającego z przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych, gdyż do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. przesłano wymagane informacje pismem z dnia 7 stycznia 2013 roku. Z ostrożności procesowej pozwana zaprzeczyła, aby powodowi przysługiwała w dniu 4 czerwca 2013 roku szczególna ochrona stosunku pracy.

Wyrokiem z dnia 21 marca 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7 217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie oparto o następujące ustalenia:

Z. P. przystąpił do (...) Organizacji (...) w S. w 2012 roku. Grono pedagogiczne Publicznego Gimnazjum w P. pozostawało wówczas w konflikcie z dyrektorem tej szkoły.

W dniu 22 października 2012 roku (...) Organizacja (...) w S. sporządziła adresowane do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. E. G. (1) pismo, w którym informowała, że gimnazjum to zostało objęte działaniem (...), a przewodniczącym Międzyszkolnego K. (...) został wybrany Z. P.. Pismo to zostało doręczone Publicznemu Gimnazjum w P..

Z. P. uzyskał ochronę związkową po upływie stosunkowo krótkiego czasu od zapisania się do związku, co rzadko się zdarza.

Informacje o liczbie członków (...) w danej placówce oświatowej (...) Organizacja (...) w S. przesyłała listem zwykłym.

Dyrektor Publicznego Gimnazjum w P. nie zgłaszała, że pisma te do niej nie docierają.

(...) Organizacja (...) w S. uczestniczyła w mediacji pomiędzy Z. P. a dyrektorem Publicznego Gimnazjum w P.. Dyrektor nie miała wówczas wątpliwości co do tego, że ta organizacja związkowa jest uprawniona do podejmowania czynności z tym zakresie.

Pismem z dnia 7 stycznia 2013 roku (...) Organizacja (...) w S. poinformowała dyrektora Gimnazjum Publicznego w P., na podstawie przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych oraz z upoważnienia uchwałą (...) Organizacji (...) w S. z dnia 7 kwietnia 2010 roku, że liczba członków (...) w szkole/placówce wynosi 2.

W dniu 21 stycznia 2013 roku (...) Organizacja (...) w S. sporządziła adresowane do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. E. G. (1) pismo, w którym informowała, że na podstawie przepisu art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych stosunek pracy Z. P. podlega ochronie od dnia 5 grudnia 2012 roku do końca upływu kadencji.

Pismem z dnia 4 marca 2013 roku (...) Organizacja (...) w S. poinformowała dyrektora Gimnazjum Publicznego w P., na podstawie przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych oraz z upoważnienia uchwałą (...) Organizacji (...) w S. z dnia 7 kwietnia 2010 roku, że liczba członków (...) w szkole/placówce wynosi 3.

Pismem z dnia 21 maja 2013 roku Dyrektor Publicznego Gimnazjum w P. poinformowała (...) Organizację (...) w S. o zamiarze wypowiedzenia Z. P. warunków pracy i płacy i zwróciła się o zajęcie stanowiska w tej sprawie, w terminie 5 dni kalendarzowych, licząc od dnia doręczenia pisma.

W piśmie z dnia 29 maja 2013 roku (...) Organizacja (...) w S. poinformowała dyrektora Gimnazjum Publicznego w P., że nie wyraża zgody na dokonanie zmiany warunków pracy i płacy na niekorzyść Z. P..

Pismem z dnia 4 czerwca 2013 roku Publiczne Gimnazjum w P. wypowiedziało Z. P. stosunek pracy zawarty na podstawie mianowania w dniu 1 lipca 2003 roku z zastosowaniem skróconego okresu wypowiedzenia, który wnosi 2 miesiące i upłynie w dniu 31 sierpnia 2013 roku. Za jeden miesiąc wypowiedzenia Z. P. przysługiwało wynagrodzenie w kwocie 4 038,05 złotych brutto.

Pismem z dnia 6 czerwca 2013 roku (...) Organizacja (...) w S. poinformowała dyrektora Gimnazjum Publicznego w P., na podstawie przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych oraz z upoważnienia uchwałą (...) Organizacji (...) w S. z dnia 7 kwietnia 2010 roku, że liczba członków (...) w szkole/placówce wynosi 2.

Pozwem z dnia 6 czerwca 2013 roku Z. P. wniósł o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy dokonanego przez Publiczne Gimnazjum w P. pismem z dnia 4 czerwca 2013 roku za bezskuteczne.

Pismem z dnia 26 września 2013 roku (...) Organizacja (...) w S. poinformowała dyrektora Gimnazjum Publicznego w P., na podstawie przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych oraz z upoważnienia uchwałą (...) Organizacji (...) w S. z dnia 7 kwietnia 2010 roku, że liczba członków (...) w szkole/placówce wynosi 1.

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, IX Wydział Pracy i ubezpieczeń Społecznych przywrócił Z. P. do pracy w Publicznym Gimnazjum w P. na poprzednich warunkach (sygn. akt IX P 557/13). W uzasadnieniu wyroku wskazano, że przyczyną uwzględnienia powództwa są nieprawidłowości we wskazaniu przyczyny wypowiedzenia.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił apelację Publicznego Gimnazjum w P. od wyroku z dnia 17 czerwca 2014 roku (sygn. akt VII Pa 66/14).

Z. P. został zatrudniony w Publicznym Gimnazjum w P. na poprzednich warunkach.

Pismem z dnia 9 kwietnia 2015 roku Z. P., powołując się na treść przepisu art. 47 Kodeksu pracy, wezwał Publiczne Gimnazjum w P. do zapłaty kwoty 61 192,50 złotych tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, tj. za okres od września 2013 roku do grudnia 2014 roku. W uzasadnieniu żądania zapłaty wskazał, że jako członek (...) Organizacji (...) w S. był objęty, na mocy przepisów ustawy o związkach zawodowych, szczególną ochroną związkową, polegającą na tym, że zmiana warunków pracy i płacy jak również i rozwiązanie stosunku pracy podlega ograniczeniu.

Publiczne Gimnazjum w P. odmówiło wypłacenia Z. P. wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, wskazując, że w chwili rozwiązywania z nim stosunku pracy nie było w posiadaniu informacji, że podlega szczególnej ochronie z uwagi na działalność związkową. (...) Organizacja (...) w S., do której Z. P. należał, nie dopełniła wynikającego z przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych obowiązku złożenia cokwartalnej informacji o liczbie członków tej organizacji. W tej sytuacji podjęta przez pracodawcę decyzja o rozwiązaniu stosunku pracy bez uzyskania zgody związku nie była wadliwa i pracodawca nie może ponosić odpowiedzialności za zaistniałą sytuację.

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 5 maja 2015 roku skierowanym do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. wskazano między innymi, że w toku kontroli zarządczej stwierdzono w tej placówce, liczne przypadki nie ujęcia dokumentów w dzienniku korespondencji (brak na dokumentach pieczętki wpływu do Gimnazjum), a także brak wskazania numeru z dziennika korespondencji.

W piśmie z dnia 25 czerwca 2015 roku (...) Organizacja (...) w S. wskazała, że Z. P. został przyjęty w poczet jej członków uchwałą z dnia 18 października 2012 roku i do dnia 31 sierpnia 2013 roku opłacał należną z tego tytułu składkę. W piśmie tym wskazała również, że pismem z dnia 22 października 2012 roku poinformowało Publiczne Gimnazjum w P., że zostało objęte działaniem (...), a Z. P. został wybrany na przewodniczącego Międzyszkolnego K. (...)Solidarność. Nadto wskazano w tym piśmie, że (...) Organizacja (...) w S. na podstawie przepisu 241 17 i art. 241 25a oraz art. 34 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych z dnia 23 maja 1991 roku jest organizacją reprezentatywną. Do pisma tego załączono adresowane do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. pismo z dnia 22 października 2012 roku, w którym poinformowano Publiczne Gimnazjum w P., że zostało objęte działaniem (...), a Z. P. został wybrany na przewodniczącego Międzyszkolnego K. (...) oraz pismo z dnia 21 stycznia 2013 roku, w którym wskazano, że stosunek pracy Z. P. podlega ochronie przez okres od dnia 5 grudnia 2012 roku do końca upływu kadencji.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd I instancji powództwo, które powód wywodził z treści art. 415 k.c. uznał za niezasadne.

W ocenie Sądu Rejonowego zachowaniu strony pozwanej nie sposób przypisać bezprawności. Poza sporem jest, że powód był od 2012 roku członkiem pozwanej organizacji związkowej, a także że pismem z dnia 22 października 2012 roku (...) Organizacja (...) w S. zawiadomiła dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. E. G. (1), że gimnazjum to

zostało objęte działaniem (...), a przewodniczącym Międzyszkolnego K. (...) został wybrany Z. P.. Nadto pismem z dnia 21 stycznia 2013 roku powiadomiła E. G. (1), że na podstawie przepisu art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych stosunek pracy Z. P. podlega ochronie od dnia 5 grudnia 2012 roku do końca upływu kadencji. Pisma te niewątpliwie dotarły do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P., ponieważ organizacja ta uczestniczyła w mediacji związanej z konfliktem jaki zaistniał pomiędzy powodem a E. G. (1). E. G. (1) nie miała wówczas żadnych wątpliwości co do tego, że (...) Organizacja (...) w S. jest reprezentatywną organizacją związkową i jest uprawniona do mediacji pomiędzy pracodawcą a pracownikiem. Z załączonych do odpowiedzi dokumentów wynika również, że (...) Organizacja (...) w S. dopełniała w przepisany terminie wynikającego z art. 25 1 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych obowiązku przedstawiania pracodawcy informacji o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków, o których mowa w ust. 1. Wskazuje na to niewątpliwie fakt, że dyrektor E. G. (1) konsultowała zmianę warunków pracy i płacy powodowi z organizacją związkową. Pismem z dnia 21 maja 2013 roku poinformowała (...) Organizację (...) w S. o zamiarze wypowiedzenia Z. P. warunków pracy i płacy i zwróciła się o zajęcie stanowiska w tej sprawie, w terminie 5 dni kalendarzowych, licząc od dnia doręczenia pisma. Nie miała zatem wówczas żadnych wątpliwości co do tego, że powód korzysta z ochrony stosunku pracy, a pozwana organizacja związkowa jest organizacją uprawnioną do udzielania pracownikom Publicznego Gimnazjum w P. ochrony związkowej. Wskazuje to, w ocenie Sądu I instancji, jednoznacznie, że pisma zawierające informacje w trybie przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych – wysyłane zwykłym listem – docierały do Publicznego Gimnazjum w P.. Mogły one natomiast nie być odnotowywane w książce przychodzącej korespondencji. Z wystąpienia pokontrolnego z dnia 5 maja 2015 roku skierowanym do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. jednoznacznie wynika, że w toku kontroli zarządczej stwierdzono w tej placówce, liczne przypadki nie ujęcia dokumentów w dzienniku korespondencji (brak na dokumentach pieczętki wpływu do Gimnazjum), a także brak wskazania numeru z dziennika korespondencji. Stąd też fakt, że dyrektor E. G. (1) twierdzi, że pisma w tym przedmiocie nie były przez pozwaną składane nie przesądza o tym, że istotnie pozwana nie wywiązywała się z obowiązku wynikającego z art. 25 1 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych. Informacje w tym przedmiocie nie mogły być znane Wydziałowi IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych tutejszego Sądu, który orzekł w przedmiocie przywrócenia powoda do pracy, ponieważ wyniki kontroli zostały sporządzone już po wydaniu prawomocnego orzeczenia przez sąd pracy. Pracodawca, pomimo tego, że zdawał sobie sprawę z tego, że stosunek pracy nawiązany z powodem podlega ochronie, a organizacja związkowa odmówiła wyrażenia zgodna zmianę warunków pracy i płacy, zdecydował się na wypowiedzenie umowy. E. G. (2) zeznała, że pomimo zasięgnięcia opinii organizacji związkowej, zdecydowała się jej nie uwzględnić, ponieważ prawnik poinformował ją, że skoro w przepisany terminie organizacja związkowa nie przedstawiła informacji o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków, o których mowa w ust. 1, może pominąć jej stanowisko. Tymczasem materiał dowodowy sprawy dał podstawy do przyjęcia, że pozwana organizacja związkowa uchybiła ciążącym na niej z mocy ustawy obowiązkom. Brak zatem podstaw do żądania od niej naprawienia szkody spowodowanej na skutek wadliwego wypowiedzenia stosunku pracy przez pracodawcę. Marginalnie wskazać należy, że fakt, iż pracodawca nie poczuwa się do odpowiedzialności za wadliwe wypowiedzenie stosunku pracy i odmawia wypłaty świadczenia należnego pracownikowi na podstawie art. 47 Kodeksu pracy, nie jest równoznaczne z utratą przez pracownika roszczenia z tego tytułu i obciążenia odpowiedzialnością innego podmiotu.

Nadto wskazano, że zgodnie z przepisem art. 47 Kodeksu pracy pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, przysługuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, nie więcej jednak niż za 2 miesiące, a gdy okres wypowiedzenia wynosił 3 miesiące - nie więcej niż za 1 miesiąc. Jeżeli umowę o pracę rozwiązano z pracownikiem, o którym mowa w art. 39, albo z pracownicą w okresie ciąży lub urlopu macierzyńskiego, wynagrodzenie przysługuje za cały czas pozostawania bez pracy; dotyczy to także przypadku, gdy rozwiązano umowę o pracę z pracownikiem-ojcem wychowującym dziecko w okresie korzystania z urlopu macierzyńskiego albo gdy rozwiązanie umowy o pracę podlega ograniczeniu z mocy przepisu szczególnego. W wyroku z dnia 13 lipca 2016 roku (sygn. akt I PK 216/15) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że „w orzecznictwie Sądu Najwyższego od wielu lat dominuje pogląd, że uregulowanie kwestii wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w art. 47 k.p. wyłącza możliwość dochodzenia dodatkowego odszkodowania na podstawie Kodeksu cywilnego (w szczególności art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Pogląd ten został podtrzymany w uchwale składu siedmiu sędziów z 18 czerwca 2009 r., I PZP 2/09 (OSNP 2010 nr 1-2, poz. 1). W uchwale tej Sąd Najwyższy przyjął, że pracownik, który podjął pracę w wyniku

przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach przez sąd pracy po ustaleniu, że wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę na czas nieokreślony było nieuzasadnione lub naruszało przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, nie ma prawa do odszkodowania na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego ponad przysługujące mu na podstawie art. 47 k.p. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy”. Powództwo skierowane przeciwko (...) Organizacji (...) w S. nie mogło zostać uwzględnione również i z powodów wskazanych w powyższym wyroku Sądu Najwyższego.

Dodatkowo Sąd I instancji wskazał, że w doktrynie nie ma jedności poglądów w kwestii skutków prawnych niedopełnienia przez organizację związkową obowiązku sprawozdawczego wynikającego z przepisu art. 25 1 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych. Jedną z konsekwencji niewykonania przez organizację związkową przedmiotowego obowiązku sprawozdawczego jest brak możliwości imiennego wskazania pracownika, któremu stosownie do art. 32 ustawy o związkach zawodowych przysługuje szczególna ochrona trwałości stosunku pracy. K. B. prezentuje natomiast pogląd, iż przepis art. 251 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych nie uchyla ochrony stabilizacji stosunku pracy, ponieważ odnosi się on do uprawnień organizacji związkowej, a nie członków, i jako przepis szczególny nie może być rozszerzająco interpretowany. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z 13.10.2004 r. (sygn. akt II PK 41/04), zgodnie z którym „członek zarządu zakładowej organizacji związkowej zrzeszającej mniejszą liczbę pracowników od określonej w art. 251 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych od dnia 1 stycznia 2003 r. nie korzysta z ochrony przewidzianej w art. 32 ust. 1 tej ustawy”.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wywiódł powód skarżąc go w całości i żądając uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji i orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego, ewentualnie, w przypadku nie podzielenia argumentacji co do nierozpoznania istoty sprawy wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz odciążenia pozwanej kosztami postępowania. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez:

a. niepoczynienie jakichkolwiek ustaleń i rozważań czy stosunek pracy powoda podlegał szczególnej ochronie czy też rozwiązanie stosunku pracy z powodem w dniu 4 czerwca 2013 r. podlegało ograniczeniu z mocy przepisu szczególnego, co miało podstawowe znaczenie dla kwestii związanych z odpowiedzialnością odszkodowawczą pozwanej z tytułu niewywiązania się z obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych;

b. niepoczynienie jakichkolwiek ustaleń i rozważań czy rzekomo doręczone pracodawcy powoda przez pozwaną pismo z dnia 4 marca 2013 r. spełniało warunki o jakich mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych a tym samym ograniczało możliwość rozwiązania stosunku pracy z powodem w trybie art. 32 ustawy o związkach zawodowych, tj. czy zawierało informację o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków, o których mowa w art. 251 ust. 1 tejże ustawy, co miało istotne znaczenie z punktu widzenia możliwości ograniczenia rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 32 ustawy o związkach zawodowych;

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 365 § 1 KPC poprzez pominięcie przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy rozstrzygnięć Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 czerwca 2014 r. wydanego w sprawie IX P 557/13 oraz Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 grudnia 2014 r. wydanego w sprawie VII pa 66/14 w zakresie w jakim rozstrzygnięcia te miały charakter prejudycjalny w stosunku do niniejszego rozstrzygnięcia odnośnie kwestii:

a. niewywiązania się przez pozwaną z obowiązku informacyjnego wobec pracodawcy powoda, o którym mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych za okres I kwartału 2013 r.;

b. nie otrzymania przez pracodawcę powoda korespondencji kierowanej przez pozwaną z dnia 4 marca 2013 r.;

c. niezawierania przez pozwaną w cokrystalnych informacjach kierowanych do pracodawcy powoda danych dotyczących ogólnej liczby członków pozwanej ani tego, czy w danej placówce pozwana ma status organizacji

reprezentatywnej - co rzutowało na objęcie stosunku pracy szczególną ochroną poszczególnych pracowników lub ograniczenie rozwiązania ich stosunków pracy;

3. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 KPC poprzez dokonanie ustaleń sprzecznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym polegające na przyjęciu, że:

a. pozwana doręczyła skutecznie pracodawcy powoda pismo datowane na dzień 4 marca 2013 r. informujące o liczbie członków pozwanej w placówce zatrudniającej powoda w liczbie „3”, podczas gdy brak jest jakiegokolwiek dowodu wskazującego na doręczenie tejże korespondencji a reprezentująca wówczas placówkę E. G. (1) zaprzeczyła teje okoliczności;

b. doręczenie przez pozwaną pracodawcy powoda pisma datowanego na dzień 4 marca 2013 r. o treści przedłożonej przez pozwaną jest wystarczające dla uznania, że pozwana wywiązała się z obowiązku, o którym mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, podczas gdy treść tego pisma jest niewystarczająca z punktu widzenia przytoczonej podstawy prawnej albowiem nie zawiera danych dotyczących ogólnej liczby członków pozwanej ani tego, czy w danej placówce pozwana ma status organizacji reprezentatywnej, o czym dodatkowo zgodnie zeznali świadkowie strony pozwanej, tj. A. L., B. M., M. W. oraz reprezentująca pozwaną M. M.;

c. pozwana pismami z dnia 7, 11 i 21 stycznia 2013 r. oraz 4 marca 2013 r. wywiązała się z obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, podczas gdy po pierwsze łączna treść tych dokumentów nie zawiera informacji, o których mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych (determinujących udzielenie powodowi ochrony rozwiązania stosunku pracy), a po drugie wywołuje skutek jedynie w zakresie pierwszego kwartału 2013 r. i nie mogła wskazywać na objęcie powoda ochroną związkową w czerwcu 2013 r. w chwili rozwiązania z nim stosunku pracy;

d. ówczesna dyrektor Publicznego Gimnazjum w P. E. G. (1) nie miała wątpliwości co do tego, że pozwana jest uprawniona do podejmowania czynności w zakresie ochrony stosunku pracy powoda, podczas gdy z zeznań tego świadka okoliczność ta nie wynika, a błędne przekonanie tego świadka co do faktu objęcia powoda ochroną prawną nie wynikało z faktu rzekomego otrzymania od pozwanej korespondencji lecz z braku rozeznania świadka co do skutków nieprzedstawienia informacji cokwartalnej, o której mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych;

4. naruszenie prawa procesowego a to art. 233 § 1 w zw. z 232 KPC w zw. z art. 6 KC poprzez uznanie, że pozwana udowodniła, że pismo informujące Gimnazjum Publiczne w P. z dnia 4 marca 2013 r. o liczbie członków pozwanej w tejże placówce, a tym samym rzekomo nakładające szczególną ochronę na powoda zostało doręczone, podczas gdy brak jest takiego dowodu w aktach sprawy;

5. naruszenie prawa procesowego a to art. 328 § 2 KPC poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia:

a. podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, tj. niewskazania czy stosunek pracy powoda podlegał szczególnej ochronie czy też rozwiązanie z nim stosunku pracy podlegało ograniczeniom na mocy przepisów szczególnych;

b. podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, tj. niewskazania czy rzekomo doręczone pracodawcy powoda przez pozwaną pismo z dnia 4 marca 2013 r. spełniało warunki o jakich mowa w art. 251 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych a tym samym ograniczało możliwość rozwiązania stosunku pracy z powodem w trybie art. 32 ustawy o związkach zawodowych, tj. czy zawierało informację o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków, o których mowa w art. 251 ust. 1 teje ustawy;

c. przyczyn dla których sąd I instancji na podstawie zeznań M. W. uznał, że dyrektor Publicznego Gimnazjum w P. była przekonana o objęciu powoda ochroną związków, w sytuacji, gdy z zeznań tego świadka wynika co najwyżej, że dyrektor była przekonana co do reprezentatywności pozwanej;

d. przyczyn, dla których sąd nie dał wiary zeznaniom świadka E. G. (1) w zakresie w jakim świadek zeznała, że nie otrzymała od pozwanej pisma z dnia 4 marca 2013 r. a tym samym informacji wskazującej, że stosunek pracy powoda w czerwcu 2013 r. podlegał ochronie, poprzestając jedynie na stwierdzeniu, że zeznania te stoją w sprzeczności z zawartymi w aktach sprawy dokumentami - bez ich jednoznacznego wskazania, podczas gdy zeznania świadka w tym zakresie potwierdza pozostały materiał dowodowy tj. zgodne w tym zakresie zeznania A. L., B. M., M. W. oraz M. M., którzy wskazali, że pismo datowane z dnia 4 marca 2013 r. nie zawierało informacji o ogólnej liczbie członków w tym o liczbie członków, o których mowa w art. 25 1 ust. 1 tejże ustawy ale przede wszystkim brak jest dowodu doręczenia pisma z dnia 4 marca 2013 r.;

e. przyczyn, dla których sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w zakresie tego, że pozwana nie dopełniła względem niego obowiązku wynikającego z art. 251 ust. 2 o związkach zawodowych, nie uzasadniając tego w żaden sposób, podczas gdy zeznania powoda w tym zakresie były spójne m.in. z zeznaniami świadka E. G. (1) oraz ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum IX Wydział Pracy oraz Sąd Okręgowy VII Wydział Pracy, zeznaniami świadków pozwanej wskazującymi na braki w korespondencji, przede wszystkim jednak wobec nie udowodnienia przez pozwaną okoliczności skutecznego doręczenia pozwanej pisma z dnia 4 marca 2013 r.;

f. które konkretnie z dołączonych do odpowiedzi na pozew dokumentów wskazują, że pozwana dopełniła w przepisany terminie do dnia 10 kwietnia 2013 r. (tj. za 1 kwartał 2013 r.) obowiązku wynikającego z art. 251 ust. 2 o związkach zawodowych, tj. obowiązku przedstawienia pracodawcy informacji o łącznej liczbie członków, podczas gdy z materiału dowodowego takie okoliczności nie wynikają;

6. sprzeczność pomiędzy ustaleniami faktycznymi a rozważeniami zawartymi w uzasadnieniu wyroku uniemożliwiają merytoryczną ocenę wyroku sprowadzających się do wskazania:

a. w ustaleniach faktycznych, iż pozwana w dniu 21 stycznia sporządziła adresowane do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. E. G. (1) informujące o objęciu placówki ochroną związkową i wyborem powoda na przewodniczącego koła;

b. w ustaleniach faktycznych, iż pozwana doręczyła dyrektor Publicznego Gimnazjum w P. pismo z dnia 4 marca stanowiące wykonanie obowiązku wynikającego z 25 1 ust. 2 o związkach zawodowych, podczas gdy z kolei z rozważań sądu wynika, że:

- pozwana powiadomiła (a nie jak wskazano w ustaleniach faktycznych jedynie sporządziła) pismem z dnia 21 stycznia o tym, że powód podlega ochronie od dnia 5 grudnia 2012 r. (str. 2 rozważań linijka 28 od słów „Nadto pismem z dnia...” do słów „...niewątpliwie dotarł do dyrektora Publicznego Gimnazjum”)

- pozwana uchybiła ciężącym na niej obowiązkom (str. 3 rozważań linijka 28 od słów „Tymczasem materiał dowodowy sprawy...” do słów „...z mocy ustawy obowiązkom”)

7. z ostrożności procesowej zarzucono zaskarżonemu rozstrzygnięciu niezastosowanie art. 102 KPC i obciążenie powoda w całości kosztami postępowania na rzecz strony pozwanej w sytuacji, w której stanowisko pozwanej zarówno przed procesem jak i w jego trakcie było zmienne, albowiem przed postępowaniem pozwana wskazywała, że wypełniła obowiązek informacyjny wynikający z art. 25 1 ust. 2 o związkach zawodowych tym samym roztaczając ochronę prawną nad powodem, następnie zaś w toku postępowania zmieniła stanowisko i wskazała, że powód nie podlegał ochronie prawnej co skutecznie ograniczało możliwość polemiki ze stroną pozwaną w zakresie przedstawianych przez nią argumentów, w szczególności zaś wobec faktu oddalenia powództwa z przyczyn przez pozwaną nie podnoszonych w toku procesu, tj. wykonania należytego obowiązku wynikającego z 25 1 ust. 2 o związkach zawodowych.

Pozwana zażądała oddalenia apelacji i zasądzenia od powoda kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie była słuszna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, czyniąc je integralną częścią niniejszego uzasadnienia, a w konsekwencji również podstawą swojego rozstrzygnięcia. Sąd I instancji prawidłowo zastosował określone w art. 233 k.p.c. zasady oceny dowodów, bowiem rozważył materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie i uznał powództwo za niesłuszne.

Przed wszystkim dostrzec należy, że Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, gdyż poczynił ustalenia adekwatne do żądania powoda, dokonał właściwej oceny materialnoprawnej tych roszczeń i orzekł co do meritum, odnosząc się jednocześnie do istotnych twierdzeń i zarzutów stron postępowania (zarzut nr 1).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, „nierozpoznania istoty sprawy”, to nierozstrzygnięcie żądań stron, czyli niezalążnienie przedmiotu sporu zwłaszcza, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 września 1998 r., II CKN 897/97, z 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, czy wyroki Sądu Najwyższego z 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00 bądź z 12 listopada 2007 r., I PK 140/07).

A zatem, wydanie w sprawie rozstrzygnięcie spełnia wskazane tu kryteria. Dostrzec przy tym należy, że w sposób nieuprawniony powód formułuje ów zarzut wskazując na rzekomy brak ustaleń w dwóch kwestiach: czy stosunek pracy powoda podlegał szczególnej ochronie ze względu na jego przynależność związkową, a w konsekwencji czy rozwiązanie stosunku pracy z powodem w dniu 4 czerwca 2013 r. podlegało ograniczeniu z mocy wskazanych przepisów oraz czy „rzekomo doręczone pracodawcy powoda przez pozwaną pismo z dnia 4 marca 2013 r. spełniało warunki o jakich mowa w art. 25 1 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych”.

A zatem, oczekiwane przez powoda ustalenia są faktycznie kwestią sądowej oceny prawnej zaistniałego w sprawie stanu faktycznego, co powód zdaje się dostrzegać formułując zarzuty w pkt 5 a i b.

Analizując dalsze zarzuty apelacyjne, w tym i opisane w pkt 5 a i b apelacji, wskazać należy, iż z treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, z jego ustaleń oraz rozważań, wynika iż w chwili składania powodowi oświadczenia o wypowiedzeniu stosunku pracy w dniu 4 czerwca 2013 r. korzystał on z ochrony trwałości stosunku pracy w oparciu o przepisy ustawy o związkach zawodowych. Z ustaleń Sądu I instancji wynika m.in. to, że Z. P. przystąpił do (...) Organizacji (...) w S. w 2012 roku, że powód był przewodniczącym międzyszkolnego koła (...), a nade wszystko i to, że w dniu 4 czerwca 2013 r. E. G. (2) nie miała żadnych wątpliwości co do tego, że powód korzysta z ochrony stosunku pracy, a pozwana organizacja związkowa jest organizacją uprawnioną do udzielania pracownikom Publicznego Gimnazjum w P. ochrony związkowej. Powyższe czyni bezzasadnymi zarzuty powoda wyartykułowane w pkt 3, 4, 5 i 6 apelacji.

Faktem pozostaje, iż brak jest bezpośredniego dowodu doręczenia pracodawcy powoda informacji od organizacji związkowej z dnia 4 marca 2013 r. w przedmiocie wskazania liczby członków organizacji związkowej, lecz Sąd I instancji słusznie wskazał, że taka informacja do pracodawcy dotarła. Przedstawione przez Sąd Rejonowy wnioski w oparciu o dowody pośrednie (odebranie przez pracodawcę powoda wszystkich pism pozwanej, za wyjątkiem pisma z dnia 4 marca 2013 r. oraz stwierdzone braki w dokumentacji służącej do odnotowywania poczty przychodzącej) nie budzi zastrzeżeń i trudno uznać je za dowolne. Dodać przy tym należy, iż z zeznań dyrektorki Publicznego Gimnazjum w P. E. G. (2) wprost wynikało, że miała ona świadomość korzystania przez powoda z opisanej tu ochrony „Ja wiedziałam, że powód jest chroniony z tytułu przynależności związkowej. W dniu 21 maja 2013 r. wysłałam pismo do związku. Pismo od związku wpłynęło w dniu 3 czerwca 2013 r. na następny dzień wręczyłam powodowi wypowiedzenie. (k. 52 akt o sygn. IX P 557/13)”. Osoba ta zeznając w niniejszej sprawie swoją ocenę statusu powoda określiła jako „wadliwą ochronę związków zawodowych”, co wskazuje, że miała ona pełną świadomość co do tego, że powód korzysta z ochrony trwałości stosunku pracy w oparciu o ustawę o związkach zawodowych, gdyż sytuacja powoda mogła polegać jedynie na tym, że albo przysługiwała mu analizowana ochrona, albo nie. I nawet

teza o możliwości przyjęcia przez E. G. (3) założenia, że od daty upływu 10 dni od zakończenia kwartału I 2013 r., w którym nie uzyskała ona informacji wymaganych art. 25 1 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, pozwanej zakładowej organizacji związkowej nie przysługują jej ustawowe uprawnienia, nie wyłącza możliwości wykazania przez organizację związkową, że zrzeszała odpowiednią liczbę członków (zob. Wyrok Sądu Najwyższego z 2006-11-15 sygn. akt I PK 135/06).

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie II PK 201/13 stwierdzając, że nieprzedstawienie przez zakładową organizację związkową informacji o liczbie członków, o której mowa w art. 25 1 ust. 2 ustawy z 23.5.1991 r. o związkach zawodowych, powoduje, że nie są wadliwe czynności podjęte przez pracodawcę bez wymaganego współdziałania z tą organizacją, aż do dnia przedstawienia informacji.

Na marginesie wskazać należy, że nieprzedstawienie przez zakładową organizację związkową informacji o liczbie członków, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy z 23.5.1991 r. o związkach zawodowych, powoduje, że nie są wadliwe czynności podjęte przez pracodawcę bez wymaganego współdziałania z tą organizacją, aż do dnia przedstawienia tych informacji (zob. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 25 kwietnia 2014 r. II PK 201/13). W niniejszej sprawie, nawet gdyby postawić tezę, że pracodawca powoda nie był pewien w I kwartale 2013 r. jego statusu związkowego, to w chwili otrzymania pisma od pozwanej, tj. w dniu 3 czerwca 2013 r. taką pewność zyskiwał.

O ile zgodzić się wypada z twierdzeniem powoda, iż z treści pisma pozwanej datowanego na dzień 4 marca 2013 r. nie wynikają wprost dane dotyczące ogólnej liczby członków pozwanej ani tego, czy w danej placówce pozwana ma status organizacji reprezentatywnej, tym niemniej analiza relacji między powodem a jego pracodawcą nie wskazuje na to, że pracodawca ten kwestionował reprezentatywności pozwanej, na co wprost wskazują zeznania świadków A. L., B. M., M. W. oraz czy M. M..

Za niesłuszny uznać należy zarzut opisany w pkt 2 apelacji i dotyczący twierdzenia o pominięciu przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy rozstrzygnięć Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 czerwca 2014 r. wydanego w sprawie IX P 557/13 oraz Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 grudnia 2014 r. wydanego w sprawie VII pa 66/14.

Sąd I instancji ustalił fakt zaistnienia powyższych orzeczeń oraz ich treści. Nie było sporu co do tego, że wyrokiem z dnia 17 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie przywrócił Z. P. do pracy w Publicznym Gimnazjum w P. na poprzednich warunkach.

Faktem pozostaje, iż w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia zabrakło rozważań dotyczących znaczenia prawnego tych rozstrzygnięć dla niniejszej sprawy, lecz w ocenie Sądu odwoławczego nie miały one znaczenia opisanego w art. 365 § 1 k.p.c. w rozumieniu przedstawionym przez powoda. Przedmiotem prawomocności materialnej jest bowiem jedynie ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które do niego doprowadziły, co oznacza, że sąd nie jest związany ani ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, ani poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego wyroku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CSK 511/08).

Nie bez znaczenia dla oceny stanu faktycznego sprawy, a pośrednio również ocen wyrażonych w uzasadnieniu analizowanego orzeczenia sądu pracy, jest ustalenie poczynione przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie, iż z wystąpienia pokontrolnego z dnia 5 maja 2015 roku skierowanego do dyrektora Publicznego Gimnazjum w P. wynikało, że w toku kontroli zarządczej stwierdzono w tej placówce, liczne przypadki nie ujęcia dokumentów w dzienniku korespondencji (brak na dokumentach pieczętki wpływu do Gimnazjum), a także brak wskazania numeru z dziennika korespondencji. Również powyższa okoliczność pozwoliła Sądowi Rejonowemu na wnioskowanie prowadzące do ustalenia, że otrzymania przez pracodawcę powoda pisma pozwanej z dnia 4 marca 2013 r.

Powyższe okoliczności wskazują, że w sposób uprawniony Sąd I instancji wskazał na brak w zachowaniu pozwanej względem powoda bezprawności, a więc jednej z przesłanek odpowiedzialności opisanej w treści art. 415 k.c. Co czyniło powództwo bezzasadnym.

Za niezasadny uznać również należy zarzut niezastosowania przez Sąd I instancji art. 102 k.p.c. i obciążenie powoda w całości kosztami postępowania na rzecz strony pozwanej. Stanowisko pozwanej zarówno przed procesem jak i w jego trakcie było istotnie „zmiennie”, lecz stan ten należy zdefiniować jako dopuszczalną prawnie i nienaruszającą dobrych obyczajów czy lojalności procesowej obronę pozwanej przed roszczeniami powoda. Pomimo tego, że przed postępowaniem pozwana wskazywała, że wypełniła obowiązek informacyjny wynikający z art. 25 1 ust. 2 o związkach zawodowych, zaś w toku postępowania zmieniła stanowisko i wskazała, że powód nie podlegał ochronie prawnej, to w jakikolwiek sposób nie ograniczyło możliwość polemiki ze stroną pozwaną w zakresie przedstawianych przez nią argumentów. Powód reprezentowany przez adwokata formułował na każdym etapie postępowania zarzuty dotyczące szeregu okoliczności związanych z wzajemnymi relacjami między stronami, często wspierając swoje stanowisko poglądami doktryny czy orzecznictwa sądowego. Treść pisma przygotowawczego powoda nie świadczy to tym, aby postawa procesowa pozwanej ograniczała jego aktywność i inwencję. Przy czym podkreślić należy, że wartość przedmiotu sporu, a co z tym jest związane ewentualnie skutki pozytywnego dla powoda rozstrzygnięcie rozdziły po stronie pozwanej konieczność rzeczowej reakcji, co powodowało znaczne zaangażowanie osób reprezentujących pozwaną. W efekcie zatem nie zastosowanie przez Sąd I instancji art. 102 k.p.c. było słuszne.

Mając powyższe na uwadze apelację powoda, ze względu na treść art. 385 k.p.c. należało oddalić.

Natomiast rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji uznał za słuszne zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążania powoda kosztami wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w postępowaniu odwoławczym, chociaż co do zasady powód jako przegrywający postępowanie apelacyjne to koszty powinien zwrócić pozwanej. Przede wszystkim zwraca uwagę znaczna wysokość kosztów postępowania przed Sądem I instancji – 7217 zł. Aczkolwiek koszty te zostały ustalone w sposób prawidłowy, gdyż zdeterminowany wartością przedmiotu sprawy (prawie 60 000 zł), to dostrzec należy to, że sprawa niniejsza chociaż nie ma charakteru sprawy pracowniczej, gdzie pracownik jest przez ustawodawcę chroniony przed nadmiernymi obciążeniami (ustawowe zwolnienie od opłat sądowych i niższe wynagrodzenia pełnomocników), to jednak zaistniała na tle relacji pracowniczych i była związana z pozbawieniem powoda wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Dostrzec należy i to, że argumentacja która legła u podstaw sformułowania zarzutów apelacyjnych była, w adekwatny do tego sposób, podnoszona przez powoda w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, co nie narażało pozwanej na dodatkowe koszty i starania.

SSO Marzenna Ernest SSO Małgorzata Czerwińska SSO Zbigniew Ciechanowicz